

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

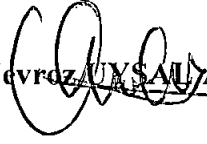
Sayı : 11773

Tarih : 06-05-2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 7-5-2025	Esas No: 2/3093

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIĞI
06 Mayıs 2025
Numara:

T B M M
GENEL EVRAK
06 Mayıs 2025
No: 1624518

GENEL GEREKÇE

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, siyasi fikirlerin ifadesinden adaletsiz uygulamalara tepki gösterilmesine, ekonomik çıkarların savunulmasından sosyal taleplere kadar uzanan sivil, ekonomik, politik ve sosyal hakların tanınması, uygulanması ve savunulması için kullanılan demokratik Anayasal bir hak ve araçtır.

Anayasamızın 34. maddesi, "Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir" hükmü ile bu hakkı açık biçimde güvence altına almıştır. Söz konusu maddede yer alan "herkes" ibaresi, bu hakkın vatandaş-yabancı ayrımı gözetilmeksizin tanındığını açıkça ortaya koymaktadır.

Anayasal düzenlemenin yanı sıra Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve diğer uluslararası insan hakları belgeleri de toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğünü evrensel bir hak olarak kabul etmekte ve bu hakkın kullanılmasında ayrımcılığı açıkça yasaklamaktadır. Bu düzenlemelere göre; ırk, renk, dil, din, cinsiyet, siyasi görüş, milliyet ya da sosyal köken gibi sebeplerle bu hakkın sınırlandırılması mümkün değildir.

Türkiye'de geçici koruma statüsünde, mülteci ya da sığınmacı olarak bulunan milyonlarca yabancı ülke vatandaşı mevcuttur. Bu kişilerin de tıpkı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları gibi, hak ihlallerine karşı demokratik ve barışçıl yollarla seslerini duyurma hakkı bulunmaktadır. Ancak mevcut uygulamada, yabancıların toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyebilmeleri İçişleri Bakanlığı'nın iznine tabi tutulmakta; bu da Anayasa ile korunan temel bir hakkın özüne dokunmakta ve hakkı bir özgürlük olmaktan çıkararak bir izne bağlamaktadır.

Bu teklif ile, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 3. maddesinin 2. fıkrasının yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir. Söz konusu fıkranın kaldırılması, yabancı ülke vatandaşlarının da anayasal güvence altında olan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını herhangi bir ön izne tabi olmaksızın, demokratik toplum düzenine uygun şekilde kullanabilmelerini sağlamaya yöneliktir. Bu değişiklik, hem hukukun üstünlüğü ilkesinin hem de Türkiye'nin uluslararası insan hakları yükümlülüklerinin gereğidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Anayasa'nın 34. maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere uluslararası insan hakları belgeleri "herkes" in toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkına sahip olduğunu hüküm altına almıştır. 3. maddenin ikinci fıkrası ise, yabancıların bu hakkı kullanabilmesini İçişleri Bakanlığı'nın iznine bağlamakta, bu yönüyle hem Anayasa'ya hem de uluslararası sözleşmelere aykırılık teşkil etmektedir. Demokratik bir toplumda temel hak ve özgürlüklerin idarenin takdirine bırakılması kabul edilemeyeceğinden söz konusu fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 2911 sayılı Kanununun 3. maddenin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasıyla birlikte, 23 maddenin birinci fıkrasının (1) bendin dayanağı kalmayacaktır. Hukuk devleti ilkesi ve normlar hiyerarşisi gereği, dayanağı ortadan kalkan ceza hükmünün de kaldırılması gerekmektedir.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

**2911 SAYILI TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİ KANUNU'NDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 2911 sayılı Kanunun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.